

Yer
Çekimine
Karşı
Temel
Bilgiler

Hayat Yayınları: 366
Başarı Dizisi: 119

Kitabın Adı

Yer Çekimine Karşı Temel Bilgiler

Yazarı

Şaban Kızıldağ

Yayın Editörü

Esratur Bozdemir

© 2011, Hayat Yayıncılık, İletişim Yapım, Eğitim Hizmetleri ve Tic. Ltd. Şti.

Tüm yayın hakları anlaşmalı olarak Hayat Yayınları'na aittir.

Kaynak gösterilerek alıntı yapılabilir; izinsiz çoğaltılamaz, basılamaz.

ISBN: 978-605-5878-95-5

Sertifika No: 12451

Baskı Yeri & Tarihi : İstanbul, 2012
Yayına Hazırlık : Hayat Yayınları
Baskı & Cilt : Şan Ofset

Cendere Yolu No: 23

Ayazağa - İstanbul

Tel: 0212 289 24 24

Sertifika No: 12049

Hayat Yayın Grubu

Nişancı Mahallesi Davutağa Caddesi No: 26/1
34050 Eyüp - İstanbul

Tel: 0212 613 11 00 GSM: 0530 290 99 78 Faks: 0212 613 11 55

www.hayatyayingrubu.com - hayat@hayatyayinlari.com

twitter.com/hayatyayingrubu - facebook.com/hayatyayingrubu

Yer Çekimine Karşı Temel Bilgiler

THY Genel Müdürü Temel Kotil ile Nehir Söyleşi

Şaban Kızıldağ

ŞABAN KIZILDAĞ

Eskişehir’de doğdu.

Anadolu Üniversitesi İletişim Bilimleri Fakültesi’nden mezun oldu. Sakarya Üniversitesi Sosyoloji Anabilim dalında yüksek lisans yaptı.

Doktora alanı, “Yönetim Bilimleri” olan Kızıldağ, Sakarya Üniversitesi’nde 8 yıl görev yaptı.

Anadolu Üniversitesi ve İstanbul Maltepe Üniversitesi’nde dersler verdi.

2001-2005 yılları arasında, bir kamu kurumunda üst düzey yönetici olarak çalıştı. 2007 yılında Executive Coaching alanında eğitim aldı.

Uluslararası bir danışman, eğitimci, koç ve yazar olarak bilgilerini ve tecrübelerini birçok özel kurum ve kamu kurumu ile paylaştı.

İletişim, kültürler arası sentez, yönetim danışmanlığı, kültür biçimlendirme, liderlik ve performans gelişimi alanlarında eğitim, danışmanlık ve koçluk hizmeti veren Kızıldağ, bugüne kadar on binlerce insana konferans ve seminerler verdi.

“Dersaadet’ten İstanbul’a Eminönü Ailesi”, “Medya Çocukları”, “Aynası İştir Kişinin Lafa Bakılır”, “Genel İletişim” Kızıldağ’ın yayımlanmış kitaplarıdır.

Ayrıca, “Asırlar Boyu Eminönü” (3 cilt) kitabının editörlüğünü de yaptı.

Ulusal ve uluslararası alanda birçok makalesi ve bildirisi bulunan Kızıldağ, hâlen İstanbul Maltepe Üniversitesi’nde dersler vermektedir.

❖
İÇİNDEKİLER
❖

Önsöz	7
Giriş	11
TEMEL KOTİL KİMDİR?	
Çocukluğunu Unutulmaz Kılanlar	15
Kotil İçin Anne, Baba ve Babaanne	22
Okumanın Kotil İçin Anlamı	26
Başarısının Sırları	30
İlgi Alanları	39
Hedef: Mühendislik	41
Üniversite Yılları	46
Mastıra Başlarken	50
Amerika'ya Gidişi	53
Doktora Süreci	55
Azmin Sonu Başarı	68

BİLİNMEYEN YÖNLERİYLE KOTİL

Temel Kotil'e Göre... 78

THY MACERASI

THY Yolculuğu Nasıl Başladı? 87

Kotil'in Hocalığı 95

Marka Olmanın Yolları 101

Hocalığın Yanı Sıra... 105

İyi Bir Liderin Sahip Olması Gerekenler 114

Sağdaki "Sıfır" 124

Şirket Büyüyor... 128

Kotil'in Felsefesi 142

Başarı Başarının Düşmanıdır 149

Hedefini Hep Büyük Tuttu 166

BABA OLMAK

Kotil'in Gözünden Çocukları 175

❖

ÖNSÖZ

❖

Sevgiyle yapılan her işin tadı farklıdır. Eylemlerin en güzeli, dünyanın yaratılış gayesi sevgi...

Her işimiz sevgiyle başlamalı.

Bir iş yaptı mı insan, severek yapmalı. Yaptığı işe gönlünü katmalı. Önce kendisiyle barışık olmalı, sonra başkalarıyla, sonra da yaptığı işle...

İnsan ait olmayı da sevmeli. Bir eve, bir kuruma, bir insana, bir ülkeye ve dünyaya...

Sarsılmaz bir inancı yüreğinde hissederek, demir attığı hayallerini gerçekleştirmeli.

Plânlar kuma gömülü olabilir ama hayaller vazgeçilmez olmalı.

Ben işimi hep severek yapmaya çalıştım yıllardır. Ya da başka bir deyişle sevmediğim işi yapmadım. Akademisyen, eğitimci, danışman ve koç olarak hayatım boyunca bilgiyi paylaşmaktan duyduğum keyfi hiçbir işte duymadım.

Birlikte olduğum insanlardan çok şey öğrendim. Çok şey biriktirdim. Çünkü her insan bir âlemdir. Bir damla su gibi okyanusa düşer ve onun bir parçası olur.

2008 yılında Türk Hava Yolları Anonim Ortaklığı Genel Müdürlüğü bünyesinde tüm üst düzey yöneticilerle koçluk çalışmasına başladığımda, bir uçak yolcusu olmanın ve THY'yi bir milli marka olarak uzaktan sevmenin dışında, THY ile ilgili pek bilgim yoktu.

THY’de genel müdür, genel müdür yardımcıları ve başkanlığımızla yönetici koçluğu çalışmamız esnasında hepimiz birbirimize gönlümüzü açtık. Sonra birbirimize güvenerek, daha etkin lider olmanın sırlarını bulmaya çalıştık.

Koçluğun insan üzerindeki etkisi sıfırdır. Ben bu konuda bir üniversitede konferans verdiğimde öğrenciler çok şaşırılmışlardı. Çünkü onlar sıfırı etkisiz eleman olarak ya da yutan eleman olarak biliyorlardı. Tıpkı hepimizin bildiği gibi...

Oysa sıfır olmadan, gökdelen inşa edemez insanoğlu. Dokuzdan sonra onuncu katı inşa etmek için, sıfıra ihtiyaç duyuyor insan...

Bir insanın potansiyeli sekiz ise yanına sıfır geldiğinde “80” olur. Ama sekiz yani var olan kapasite yoksa sıfır zaten yoktur. Bundan dolayı “koçluğun insan üzerindeki etkisi sıfırdır” dediğimde öğrenciler bunu kabul ettiler.

Ben, Türk Hava Yolları Yönetim Kurulu, İcra Kurulu Üyesi ve Genel Müdür Doç. Dr. Temel Kotil’le bu süreçte tanıştım.

Kendisini geçmişte ismen taniyordum. Birçok ortak dostumuz vardı. Ama yan yana gelme şansımız hiç olmamıştı.

Bir üst düzey yönetici için, **“Ben yönetici koçluğu alıyorum, siz de alın.”** mesajı vermek bizim ülkemizde çok alışık olduğumuz bir şey değildir. Bizde en üst lider, önce alttakilerden başlanması gerektiğini düşünür. Temel Bey öyle yapmadı. İyi bir lider olarak önce kendisi öneyak oldu. Doç. Dr. Temel Kotil’le yaptığım koçluk seansları esnasında onu tanımak için, kendisine birçok soru yönelttim. Sayın Kotil’in o sorulara verdiği cevaplar beni inanılmaz etkiledi. Kendisine “Bu soruları, nehir söyleşi mantığı ile kitaplaştırsam?” dediğimde beni kırmayarak destek oldu.

Çünkü Doç. Dr. Temel Kotil’in yaşamı, eğitimi, azmi, dürüstlüğü, çalışkanlığı, yönetime bakışı; gençler, iş adamları, yöneticiler ve liderler için, çok önemli mesajlar içeriyor.

İlkokulu 7 senede bitiren (okul 7 yıllık olduğu için değil, o iki sene kaldığı için), bu iki yılın açığını kapatmak için, hep çalışın, sonra eğitim kalitesi açısından dünyanın en saygın üniversitelerinden birinde (The University of Michigan) yüksek lisans, doktora eğitimi alan, uçak mühendisi olarak ABD’de hocalık yapan, İstanbul Büyükşehir Belediyesi’nde görev alan ve THY’nin son yıllardaki gelişiminde önemli katkılara sahip bir yöneticinin, bir liderin hayat öyküsünün; kişisel gelişim açısından, yönetim açısından ve liderlik açısından önemli bir rehber olacağını düşünerek kitaba başladım.

Bu kitap tam anlamıyla bir biyografi kitabı değil. Mesela birçok kişiyi ve birçok konuyu konuşmadık. Sorularımı farklı zamanlarda sordum. Aldığım cevapları alt alta koydum. Sonra Temel Bey’le paylaştım ve kitap böylece ortaya çıktı. Sorular bana, cevaplar Temel Bey’e aittir. Ben söyleşiyi yaptım. Kitap aslında onun kitabı...

Sıra kitaba isim bulmaya geldiğinde, sevgili dostum Cihat Zafer Demirel’le epey kafa yorduk ve **Yer Çekimine Karşı Temel Bilgiler**’de karar kıldık. Çünkü o havadaydı, uçması gerekiyordu. Bu arada yer çekimini de unutmamalıydık. Yılmamalıydı. Ekibini hep motive etmeliydi. Eleştirilere dayanabilmeliydi. Bu nedenle **Yer Çekimine Karşı Temel Bilgiler** doğru isimdi.

Kitabın oluşmasında editörlük görevini de Sevim Arslan üstlendi. Kendisine sonsuz teşekkürlerimi sunuyorum.

Kitap; kapağı, içeriği, dizgisi, sayfa düzeni, yazarı, editörü, matbaası ve yayınevi ile bir ekip çalışmasıdır. Hayat Yayınları yönetimi ve tüm çalışanlarına bu ekibin çalışmasına katkılarından dolayı şükranlarımı sunuyorum.

*Nisan 2011, İstanbul, Çengelköy
Şaban Kızıldağ*

O, hayalleri çok büyük,
Acelesi vardı ve...
yarım bıraktı birçok şeyi.
Hayallerini yarım bıraktı.
Bizi yarım bıraktı.
Beni yarım bıraktı.
Bu kitabı O'na, biricik
oğlum BEDRİ KIZILDAĞ'ın
aziz hatırasına armağan ediyorum.

❖
GİRİŞ
❖

Herkes dümen kullanabilir, ancak seyir haritasını çıkarmak için, bir lidere ihtiyaç vardır. Stephan Covey; “Lider en yüksek ağaca tırmanıp durumu bütünüyle inceledikten sonra ‘yanlış orman’ diye bağırان kişidir.” diyor.

En yüksek ağaca tırmanma cesaretiniz olacak, ne istediğinizi bileceksiniz, hangi ormanda olduğunuz konusunda tereddüttünüz olmayacak ve eğer orman yanlışsa arkanızdaki insanları peşinize takıp doğru ormana götürmeniz gerekecek. Lider olduğunuzda kendinizi düşünme hakkınızı kaybediyorsunuz. İnsanlar tanıdığı ve güvendiği insanlarla aynı yolda olmak istiyor, cesaret istiyor, adalet istiyor ve nezaket istiyor. Liderlik, teorik olarak beslenebilecek bir olgu. Ama sadece teori yetmiyor kendinizde de bir şeyler olması gerekiyor. Liderlerin başarıları; —iş adamlarının, tarihi şahsiyetlerin hayatlarını okumak— bana hep teoriden öte pratikle de yüzleşme imkânı sağlamıştır.

Onun için otobiyografileri severim, onun için nehir söyleşiler bana hep keyif verir, ufuk açar.

Doç. Dr. Temel Kotil; bir mühendis, bir akademisyen, bir yönetici, bir lider, bir baba, bir evlat, bir dost ve daha birçok şey...

Türk Hava Yolları'nın dünya markası olma yolunda birçok şeyi sırladı. Takım arkadaşlarıyla birlikte inanılmaz başarılarla imza attılar.

Her yerde olduğu gibi birçok problemle karşılaştılar. Yer çekimi büyük bir çekim kuvvetidir... Ayrı düşünceler, direnmeler ve daha bir sürü şey...

Bütün bunları bilmek, okumak zannediyorum birçok insana fayda sağlayacaktır.

Ben görüşmelerimde Doç. Dr. Temel Kotil'in hayatından, özellikle çalışkanlığından, sistematığından, iradesinden, dürüstlüğünden ve samimiyetinden kendi namına büyük fayda sağladım.

Yer Çekimine Karşı Temel Bilgiler herkes için bir şeyler taşıyor. Ben sordum, Temel Kotil cevapladı. Bakalım neler çıktı? Keyifli okumalar...

Nisan 2011
Şaban Kızıldağ

❖
TEMEL KOTİL
KİMDİR?
❖

“Başkalarını bilmek akıllılıktır;
Kendini bilmek ise, gerçek bilgeliktir.
Başkalarına hâkim olmak güçlölüktür;
Kendine hakim olmak ise, gerçek erktir”

Lau Tzu

ÇOCUKLUĞUNU UNUTULMAZ KILANLAR

“Ne zaman, nerede doğdunuz?” sorularıyla söyleşimize başlasak hocam?

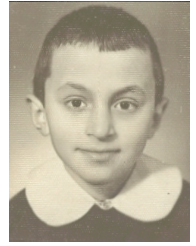
03.12.1959 Cuma günü... Rize Gündoğdu'da...

Doğduğunuz yer nasıl bir yerdi?

O zaman nahiye dediğimiz Gündoğdu merkeze 10 km mesafede bir belde... Rize'nin özelliği, dağların denize dik olması nedeniyle bulunduğumuz yer deniz seviyesinden yüksektir...

7 yaşınızı hatırlıyor musunuz?

Evimiz, deniz seviyesinden 300 metre yukarıdaydı ve etrafımız dik dağlarla çevriliydi. Bu yüzden çok yağmur yağardı. Gündoğdu'dan eve yürürdük. 1 km mesafeli bir yol... Bir vadi... O vadinin içinde yaz kış akan bir su... Bir köşesinde evimiz, diğer köşesinde biz... Gün ortasında durup dururken yağmur yağar. Ne müthişti o anlar. Çocuğuz, şemsiyemiz falan yok. Nereden olacak? Mevsim yaz, kıyafetler incecik... O kadar ıslanırdık ki “Şeker değiliz ki eriyelim” der geçerdik, sonra güneş açardı.

Bize evinizden bahseder misiniz?

Evimizi rahmetli dedem yaptırmış. Kendisi ustaymış ama daha çok tabanca-tüfek tamiratu yapar, gelirini öyle sağlarmış. Henüz babam doğmadan, çok erken yaşta rahmetli olmuş. Dedemin vefa-

tından üç ay sonra babam dünyaya gelmiş ve yetim olarak büyümüş. Babam 1933 doğumlu... Dedem de tahminen 1903... Ev de büyük ihtimalle 1925'lerde yapılmıştır. Çok güzel bir evdi. 3 katlı bir ev... Giriş yarım kattı. Orası depo olarak kullanılırdı. İneklere yedirmek için kesilen otları oraya koyardık.

O zamanlar ne çimento varmış ne demir. Rize'de çok bulunan sert, granit kayalar vardır. O kayaları keserlerdi. Babam da kaya kırmada çok iyiydi. Kayayı peynir dilimi gibi, 40 cm keserdi. Balyozla uygun yerine şiddetli bir darbe vurur ve taş ortadan yarılırdı. Tabii murç ile önce çentik yapmak gerekir. Uygun yere uygun şiddetle vurulmazsa kaya çatlar ve işe yaramazdı. Ben çocukken babama taş kırmada yardımcı olurdu. Murcu tutardım. Babam balyozla elime vuracak diye korkardım fakat hiç olmadı.

Ev, işte o taşlardan yapılırdı. Büyük kalasları taşların arasına dizerlerdi. Bazen dik, bazen yatay kalaslar koyulurdu. Onlar da evin bütününe tutardı. Aslında fonksiyonel bir yapı metoduydu bu. O evde en çok hoşuma giden yer; dedemin çalışma odası olarak kullandığı odaydı. Dedemin, evin üst katında bir büyük, bir küçük odası vardı. Çalışma odası küçük odaydı ve karşı vadiye bakardı. Rahmetli Ali dedem çok okurdu. Kendisinin el yazması eserleri vardı. Ölünce ailede başka okuyan kalmadığı için bütün kitaplarını ve kendisine ait el yazması eserlerini vermişlerdi. Ziyat olmasın, başkası okusun diye. Yalnızca bir el yazması eseri ve bir Kuran'ı kaldı. Her gün Kur'an okurmuş. En çok da Yâsin Suresini... Çünkü o sayfa daha çok eskimişti.

Güneş arkadan, dağ tarafından doğar, öğle saatlerinde o küçük odanın önüne dönerdi. Öğleden sonra güneş ışığı içeriye girerdi. Bu odada çalışmak çok zevkli olmalıydı. Daha sonra oda farklı amaçlarla kullanılmaya başlandı. Yazın meyve konurdu. Dolayısıyla en çok sevdiğim odalardan biriydi. Bir de dedemden kalma el aletleri vardı orada. Bunlar dedemin tabanca-tüfek tamirinde kullandığı el aletle-

riydi. Onları kurcalamak 4-5 yaşındaki bir çocuk için enteresandı. İlk mühendislik merakım orada oluştu çünkü o aletlerle, bebek yaşında elimi kullanmayı öğrendim.

Büyük oda akşamları yatmak için kullanılırdı. Küçük bir penceresi vardı. Güneş vururdu içeriye. Sabah uyanınca güneşin içeri süzülüşünü görmek hoşuma giderdi.

O zaman, evlerde şömine yoktu. Ocakta çalılar yanarken mısır, kestane pişirirdik. Bir de naylamız ve paçamız vardı. Bu kelimelelerin anlamı nereden geliyor bilmiyorum. Rumca da olabilir, Lazca da, Ermenice de... Nayla, dört direk üzerine konulur. Direklerin bittiği yerde kocaman bir disk vardır. Bu disk, o direğin üzerine geçer. Fare geldiği zaman yatay yürüyemeyeceği için içeri girez. Onun için erzak deposu, ambarı olarak kullanılır. Evin hemen yanında böyle bir yapı işte...

Rize'nin coğrafi özellikleriyle çocuk Temel Kotil'in ilişkisi nedir?

Her taraf yamaç olduğu için iki yaşında bile olsan evin içinde duramıyorsun. Dışarı çıkıyorsun. Annemiz babamız, mısır ve çay toplamaya gidiyor. Biz de çocuk olarak, kendi başımıza kalıyoruz. O yamaçlardan bazen düşüyoruz. Küçük olduğumuz için yamaçlar kocaman gözükürdü bize. Hiç korkmazdık, ama... Etrafta mandalina, elma, armut ağaçları vardı. Bir de üzüm asması... Çok yağmur yağdığı için asma, bir ağaca sarılarak çıkar. Boyu, abartmıyorum, otuz kırk metreyi bulur. Biz, o ağaçlara tırmanırdık. Annemin babamın yanında o ağaçlara çıkamazdık. Onlar yokken çıkar, meyveleri toplardık. Düşerseniz kesin ölürsünüz. 5. kattan düşmekten farkı yok. Fakat kimse'nin düştüğünü görmedim. Daha sonra da duymadım. Bir keresinde ağaca çıktığımda elimi kesmiştim. 7 veya 8 yaşındaydım, kan görünce başladım ağlamaya. Annem beni arkasına almış doktora götürmüştü. Bir yandan da "Korkma yavrum, korkma yavrum!" diyordu bana.